

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дачій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 30.10.24)*

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Айрапетов Михайло Анушаванович Цифрова трансформація економіки: переваги та недоліки	17
Андрушкевич Наталія Віталіївна Інструменти Digital-маркетингу в цифровій економіці	22
Арбузова Тетяна Василівна Цифровізація як інструмент покращення управлінських процесів та доступу до інформації для мешканців територіальних громад	24
Бакай Віталій Йосифович Діджиталізація бізнес-процесів компанії	27
Басенко Олеся Валеріївна, Лапицька Ніна Іванівна Мотивація працівників: інноваційні рішення підвищення ефективності діяльності організації	31
Баран Роман Олегович, Корицька Ольга Іванівна Інтеграція штучного інтелекту у системи управління економічною діяльністю	34
Баранніков Максим Олександрович, Кириченко Сергій Олександрович Digital-інструменти в циркулярній економіці	38
Барінов Олександр Олександрович, Коваль Микола Іванович Формування ефективного організаційно-економічного механізму управління системою збору і переробки вторинних ресурсів у умовах цифровізації бізнесу	40
Башинська Марина Ігорівна Цифрові рішення та інновації у сфері туристичного бізнесу	43
Беженар Інна Миколаївна, Скиба Ганна Іванівна Виноробний сектор України	46
Бережинський Денис Володимирович Роль маркетингових стратегій у формуванні підприємницького потенціалу територіальних громад	49
Білобловський Святослав Володимирович Застосування моделі McKinsey 7S для інтеграції концепції Triple Bottom Line у звітність організацій	53
Бігдаш Володимир Дмитрович Стан та напрями розвитку страхового ринку за 1-ше півріччя 2024 року в Україні	55

Таким чином, можна стверджувати, що в умовах зростаючої важливості ESG та складності регуляторної звітності, модель McKinsey 7S пропонує компаніям надійний інструмент для інтеграції концепції Triple Bottom Line у їхні бізнес-процеси. Вона допомагає організаціям адаптувати свої структури та системи до вимог сталого розвитку, забезпечуючи прозорість і надійність звітності. Подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення цифрових рішень для автоматизації ESG-звітності та розробку єдиних стандартів функціонування системи звітування.

Література

1. *Elkington J.* (1999). Cannibals with forks: The triple bottom line of 21st century business. Capstone.
2. *Wit B. & Pylak K.* (2020). Implementation of triple bottom line to a business model canvas in reverse logistics. *Electronic Markets*. 30 (4), 679–697. <https://doi.org/10.1007/s12525-020-00422-7>
3. *Barut M.* (2024). Triple bottom line reporting: A study of diversity and application by Australian companies. *Electronic Markets*. <https://doi.org/10.25916/SUT.26293447.V1>
4. *Elibal K., Özceylan E., & Çetinkaya C.* (2024). An ERP Based Industry 4.0 Maturity Model Proposal. *Çukurova Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dergisi*, 39(2), 535–544. <https://doi.org/10.21605/cukurovaumfd.1514628>

БІГДАШ В. Д.

доктор філософії в галузі економіки, професор МКА,
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
ПрАТ “ВНЗ “МАУП”

СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ ЗА 1-ше півріччя 2024 року В УКРАЇНІ

Страховий ринок України в 2024 році демонструє стабільне зростання за основними показниками діяльності (згідно з аналізом “**Forinsurer**” — онлайн-журналу про технології страхування, insurtech та fintech) [1]. “Форіншурер” на базі даних НБУ аналізує наступні показники страхового ринку України за перше півріччя 2023 та 2024 рр. [1; 2]. За цей період продовжилося скорочення кількості зареєстрованих страхових компаній: в 2023 році зареєстровано 115 компаній, а в 1 півріччі 2024 їх кількість зменшилася до 90. Експерти оцінюють це як консолідацію ринку та посилення регуляторних вимог. При цьому кількість компаній зі страхування життя залишилася незмінною — 12. Кількість компаній, які надали звітність, також скоротилася — з 113 до 82, що показує про вихід менших гравців або тих, хто не встиг адаптуватися до нових умов ринку.

СТРАХОВІ ДОХОДИ: ВАЛОВІ ТА ЧИСТІ СТРАХОВІ ПРЕМІЇ [2]

Фіксується зростання у 1 півріччі 2024 року валових страхових премій (зросли до 24 210 млн грн порівняно з 21 355 млн грн у 2023 році, що свідчить про збільшення попиту на страхові продукти. Зокрема, зростання було зафіксовано в преміях, отриманих від фізичних осіб та підприємств. Премії за класами страхування, іншими ніж життя, становили 21 572 тис грн, що також більше порівняно з попереднім роком.

В ТОП-10 найбільших страховиків non-life за преміями включено компанії, які одержали доходи в розмірі від 1 066 842 тис. грн до 2 057 546 тис. грн. В цю групу увійшли страховики, які одержали максимальний обсяг премій, а саме це наступні страховики — ТАС СГ (2 057 546 тис. грн), УНІКА (2 033 026 тис. грн), ARX (1 955 154 тис. грн), ІНГО (1 526 708 тис. грн), УСГ (1 408 935 тис. грн), ВУСО (1 394 987 тис. грн), АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ (1 273 089 тис. грн), UNIVERSALNA (1 200 191 тис. грн), КНЯЖА (1 139 868 тис. грн), РЗУ Україна (1 066 842 тис. грн) [2].

Загальні зароблені премії склали 20,37 млрд грн, з яких чисті премії — 18,19 млрд грн. Це демонструє зростання частки ринку за рахунок покращення ділової активності, зокрема зростання обсягу перестрахових операцій.

Валові премії зі страхування життя за 1П 2024 склали 2,63 млрд грн. Одноразові премії за класами страхування життя склали 221,5 млн грн. Цей показник не є основним драйвером ринку, а періодичні премії у 459,9 млн грн відображають стабільну частину доходів у цьому секторі. Премії за раніше укладеними договорами страхування життя (1,94 млрд грн) показують тенденцію до довготривалих угод, що зберігають стабільність портфеля.

Показники операційної діяльності по класам страхування показують одержання страхових премій по 23 класам (класи відображають страховий захист по однорідним страховим ризикам). Крім того у регуляторних цілях страховики тепер надають інформацію в розрізі 25 ліній бізнесу, що охоплюють страхові продукти ризикового страхування та страхування життя.

У II кварталі страхові премії зросли за лініями бізнесу, що охоплюють транспортне страхування (КАСКО, ОСЦПВ, “Зелена картка”), а за особистим страхуванням (життя та здоров’я) дещо скоротилися. Ці страхові продукти залишаються ключовими на ринку: за результатами II кварталу за ними отримано 84 % премій та здійснено 93 % усіх виплат. За іншими лініями бізнесу протягом II кварталу премії переважно скорочувалися, збільшилися лише премії зі страхування вантажів і багажу (+ 11 % кв/кв), відповідальності (+ 1 % кв/кв) та асистансу (+ 28 % кв/кв). Виплати за всіма страховими продуктами в II кварталі, крім страхування фінансових ризиків, багажу та вантажів і асистансу, зростали.

СТРАХОВІ ВИПЛАТИ з 7818 млн грн у 2023 році, зросли в 2024р в цілому до 9 959 млн грн у 1П 2024. Виплати за класами страхування іншими, ніж життя, склали 9 314 тис грн, що також вище порівняно з 2023 роком. Сукупний рівень виплат за останні чотири квартали становив 40 %, у II кварталі — 44 %.

Чисті страхові виплати також зросли з 7 744 млн грн у 1П 2023 до 9 089 млн грн в 1П 2024 року, що підтверджує загальний тренд до зростання страхових випадків та виплат клієнтам

Загальні витрати на врегулювання збитків становили 733,5 млн грн. Основні витрати припадають на оплату праці персоналу та оплату послуг установ асистансу, що свідчить про надання значних послуг клієнтам для забезпечення врегулювання страхових випадків.

ОБСЯГ СПЛАЧЕНИХ СТАТУТНИХ КАПІТАЛІВ також зменшився з 6 298 млн грн до 5 698 млн грн у 1П 2024 року. Це може бути наслідком консолідації ринку.

Технічний результат склав 1 млрд грн, і вказує на наявність прибутку у страховій сфері.

Інвестиційні доходи у 2,26 млрд грн показують наявність інвестиційної активності страховиків.

Інші зобов'язання, крім технічних резервів та субординованого боргу, що враховується в регулятивному капіталі, становили 5 391 млн грн.

Інші витрати, зокрема на ведення та обслуговування страхової діяльності, склали 1,65 млрд грн, з яких значна частина припадає на оплату праці. Це свідчить про високі операційні витрати страховиків.

ТЕХНІЧНІ РЕЗЕРВИ зазнали змін. У 2024 році вони склали 32086 млн грн, із яких 20142 млн грн за класами страхування іншими, ніж страхування життя, та 11941 млн грн — страхування життя. У 2023 році технічні резерви були вищими й становили 42 482 млн грн. Експерти відмічають зменшення обсягів через вихід з ринку страховиків.

Через впровадження МСФЗ 17 “Страхові контракти” страховики з 2023 року розраховують технічні резерви у фінансовій звітності за новими підходами. Водночас для пруденційних цілей технічні резерви рахуються відповідно до вимог регулятора, оновлення яких набули чинності з 1 січня 2024 року. Оновлення регуляторних вимог суттєво вплинуло на переоцінку страховиками обсягу резерву премій та помірно — обсягів резерву збитків.

Прийнятні активи для розрахунку регулятивного капіталу в 1П 2024 становили 56 740 млн грн, що нижче порівняно з активами, визначеними статтею 31 Закону України “Про страхування” в 2023 році (54 579 млн грн).

ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ [2; 3].

В цілому страховий ринок України в першому півріччі 2024 року демонструє стабілізацію. Спостерігається зростання перестрахування, що свідчить про обережнішу стратегію управління ризиками. При цьому страховикам необхідно враховувати такі негативні обставини як скорочення кількості компаній та укладених договорів. Експерти відмічають можливу сталість тенденції використання перестрахування, що свідчить про адаптацію галузі до складних умов та прагнення знизити ризики.

Необхідно також відмітити закінчення впровадження в липні 2024 року нових регуляторних вимог з боку НБУ. Експерти відмічають успішність їх виконання більшістю страхових компаній. Страхові компанії, які не змогли вчасно подати відповідний план врахування регуляторних вимог, можуть

бути недопущеними до діяльності на ринку. Основний ризик залишається для малих установ, які мають незначний вплив на ринок. Вихід з ринку компаній з низьким рівнем платоспроможності може підвищити стійкість галузі, але, як правило, в довгостроковій перспективі.

Експерти також відмічають впровадження таких нових ключових регуляторних вимог:

1) Прийняття в травні 2024 року нового закону про обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ). Головними змінами стали підвищення максимальних виплат до рівня країн ЄС, впровадження “справедливої ціни” для кожного страхувальника, а також нова система прямого врегулювання. Закон набуде чинності з 1 січня 2025 року.

2) Змінюються підходи до складання та подання звітності. З початку 2024р. учасники ринку небанківських фінансових послуг звітують за новими правилами. Зокрема, для фінансових компаній та ломбардів змінено періодичність подання окремих видів інформації.

3) Зі січня 2025 року, установи подаватимуть дані про регуляторні баланси та позабалансові зобов'язання щомісяця, замість нинішньої щоквартальної звітності.

Література

1. Огляд небанківського фінансового сектору, Серпень 2023 року. [Електронний ресурс]. Доступно з https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanki
2. Огляд небанківського фінансового сектору, вересень 2024 року. [Електронний ресурс]. Доступно з <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru-veresen-2024-roku>
3. Огляд страхового ринку України за 1 півріччя 2024 року: премії зросли до 24,2 млрд грн. [Електронний ресурс]. Доступно з <https://forinsurer.com/news/24/09/26/44250>

БОГОЛЕПОВА Аліна Віталіївна

*здобувачка вищої освіти третього рівня (доктор філософії),
спеціальність “Публічне управління та адміністрування”,
Державний заклад вищої освіти “Університет менеджменту освіти”*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕХАНІЗМІВ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Корупція становить загрозу як для національної безпеки в середині держави, так і для взаємовідносин і зовнішнього стратегічного партнерства. Наявність явища корупції є однією з причин “тіньового” економічного